

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. II. De subjecto hujus Sacramenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPVT II.

De subiecto hujus Sacramenti.

1. IS qui valde & licite potest Extremam-Vnctionem recipere, est Homo Viator Baptizatus, vsus rationis compos; In graui existens, seu putans in eadem existere; grauius infirmus, & denique, Qui in eodem periculo hoc idem Sacramentum non susceperit. Illuitemus singula.

§. I. Viator.

2. Non ergo mortuus hujus est Sacramenti capax, Ei autem, de quo dubitatur, an expiraverit, non nisi sub conditione dandum est, Immo supra c. 1. §. 2. n. 4. dixi, ab eo conferendo abstinendum esse si prouideatur infirmus esse moriturus, antequam quinque vnctiones perficiantur, nec sit casus necessitatis, iuxta ibidem dicta.

§. II. Baptizatus.

3. Cathecumenus, & multo magis infidelis Extremam Vnctionis capax non est, quia Baptizatus re ipsa susceptus, qui est Sacramentorum ianua, necessarium praeceperit ad illud, debet. Si autem accidat, aliquem grauius infirmum Baptizari in fine vitae, statim à Baptismo, extremam vngi poterit.

4. Quamvis autem ex congruentia soleat dicto baptizato in fine vitae porrigi Viaticum prius, quam ei conferatur Extrema Vnctio, tamen cum haec sint Sacramenta, quorum vnum ab alio non dependet, necesse non est, sub tanto rigore ejusmodi ordinem custodire. Ita Suarez de Extre. Vnct. d. 44. sect. 1. n. 8.

§. III. Vfus rationis Compos.

1. Non quidem, quod actu ratione vtratur, sed quod vsuum rationis habuerit. Vnde licet Infantes perpetuoque ament & invalidè inungantur; Pueri tamen segetnes, cum supponantur vsuum rationis obtinuisse, valde, & licite vnguntur: Non est autem necesse; ut mortaliter peccare potuerint, cum sit satis, si potuerint venialiter: Quare non sunt laudandi Episcopi, qui requirunt, puerum excessisse pubertatem: Et quamvis iuxta aliquorum probabilem sententiam, his septem annorum Pueris non liceat, dare Viaticum, pro quo suscipiendo expectandus est decimus circiter annus, tamen licebit, debeatque dari Extrema Vnctio; quia haec sunt Sacramento disparata & Extrema Vnctio non requirit tantam discretionem, quantam illorum opinio requirit ad sumendam Eucharistiam. Dixi (iuxta aliquorum sententiam) nam ego sustinui in opuscul. meth. comm. c. 5. §. 8. num. 14. posse, & debere, etiam his dari Viaticum.

2. An autem facis sit ad validam, licitamque vnctionem, solum posse peccare, saltem venialiter, unde licitum sit, siue pueris septennibus, siue aliis illam conferre immediatè post baptismum, quando moraliter certum est, nondum eos, ne venialiter quidem peccasse, duplex est sententia: affirmat Suarez loc. cit. d. 42. n. 8. alique innumeri, quia solum requirunt potentiam peccandi. Negat Ioan. Sanchez apud Leand. disp. 3. de Extre. Vnct. q. 5. Ioan. Sanch. in select. d. 27. n. 18. & 19. quem sequitur Leand. l. cir. cum aliis, quia sic non verificaretur forma hujus Sacramenti, quae dicit, Indulgeat tibi Deus quidquid peccasti, &c.

3. Vtraque sententia, saltem propter auctoritatem Doctorum, est probabilis: vnde fit, ut probabile item non sit Beatissimae Virgini ministratum fuisse hoc Sacramentum.

vnctionis, quae in vase mundo teponit, ad ea comburenda, combustionis cineres in Sacramentum proiecturus. Denique recitat Orationes consequentes ad Sacram Vnctionem, sub eodem peccati mortalis opere, (nisi necessitas excuset, vel parua materia) sicut diximus de similibus Orationibus antecedentibus.

2. Hoc Sacramentum ministrare sine lumine, non esse peccatum, bonum est scire, ut rectè notat Quintanadu. de Extr. Vnct. fr. g. 5. n. 4.

3. Superfunt tres quaestiuiculae. Prima, quoniam digito haec vnctiones sunt expedie dae?

Secunda, quae pars manus ejus, qui non est Sacerdos est inungenda exteriorne, an interior, quam volam appellamus: ejus, inquam, qui non est Sacerdos, nam omnes scimus Rituale Romanum reformatum praescribere, ut Sacerdotes (qui iam fuerunt in vola manus sacro Chrismate vncti in exteriori manu inungantur, dum eis Extremam Vnctionis Sacramentum ministratur.

Tertia, quid de inuersione Ordinis vnctionum? Respondeo, si de valore Sacramenti loquamur; Primo, quocumque digito ejusmodi Sacra Vnctio exhibeatur; Secundo quocumque pars manus inungatur; Tertio, à quocumque sensu mutato Ordine, incipiatur, validum erit Sacramentum, quia cum sic iam adfit vnctio à Christo instituta, adest iam, quod est de substantia: neque enim credibile sit Christum hominum voluisse, valorem tanti Sacramenti à circumstantiis tam leuibis dependere.

5. Si vero loquamur de licito usu, puto non esse saltem mortale, quocumque digito exhibere vnctionem, vel exteriorem manu non Sacerdotis inungere, quia haec duo leuia sunt.

6. At invertere ordinem Vnctionum, ita ut prius vngantur aures, quam oculi, &c. esse grave peccatum docet Castropalaus de Extr. Vnct. p. 3. n. 11. his verbis, Graue est peccatum, vtpote contra Ecclesiae consuetudinem, ordinem inueterare. (Hoc est, si prius ad aures, deinde in oculis, &c. Vnctio fieret) ut ex communi docet Suarez tom. 4. in 3. p. d. 4. sect. 2. sine, Emmanuel Sà V. Extrema Vnctio, num. 12. Bonacina aliis relatis d. 7. de Sacramentis quaest. vnica p. 5. n. 20.

7. Profecto animaduerto, etiam doctissimos viros, labi interdum in adducendis Auctoribus, siue ob Amantissimum, siue ob Typographorum incuriam; Legi locum Suarez, à Castrop. citatum, ubi, non, (grave,) sed (aliquid) esse peccatum dicitur: At illud (aliquid) satis minus est, quam illud (grave) Legi Emmanuel. Sà, tum g. nuium, tum expurgatum in editione Romana, qui nec, n. 12. citato à Castrop. nec in toto verbo Extrem. Vnctio hujus rei meminit. Legi Bonac. qui loco ab eodem citato, solum docet, Ordinem in vngendis quinque sensibus, non esse necessarium, necessitate Sacramenti, quia mutato ordine adhuc completa manet significatio, at de necessitate praeccepti, ne verbum quidem.

8. Ego, si me consulis, puto non esse mortale; Excepe temper contemptum, & scandalum, quae certè raro sic contingere possunt, Ratio est, quia, ut in simili dictum est saepius, haec non est tanta variatio, ut mortalem culpam parere possit. Merito ergo dixit Suarez esse aliquod peccatum, id est veniale, & fortasse citatus Castropalaus non discedit ab hac sententia. Cum enim illud (grave) non raro à Doctoribus ut Sanch. tom. 1. in d. c. 1. 3. c. 6. num. 22. & 14. de marr. d. 23. n. 9. circa fin. Idem Castrop. tom. 3. d. 2. de vno p. 17. n. 6. sine; usurperetur pro graui in genere peccati venialis, possumus opinari, Doctorum, voluisse dumtaxat notare, peccatum hoc non fore ex peccatis venialibus leuibis, sed in genere venialium, esse ex grauibis.

Si dubitetur, an puer vsu rationis polleat poterit, & debeat ecclesiasticè intogi, sed sub conditione. Ita Ioan. Sanch. in *ses. d. 17. n. 17.* Leandr. de *Ext. Vnct. d. 3. q. 3.* Diana 3. *p. trakt. 4. ref. 169.* Addens negotia, in quibus nihil amittendum timetur, sed potius lucrum speratur, audacter esse tractanda.

Accedamus nunc ad Phræneticos. Qui post usum rationis in Phrænesim, vel in amentiam inciderunt, hoc Sacramento frui posse, certum est. Nec enim opus, ut expressè infirmus illud dum sanæ esset mentis, petierit; cum sufficiat, vel aliquod edisse petitionis signum, vel solum esse Fidelem de quo præsumatur velle, saltem in mortis articulo ritu Christiano deedere, & de quo non constat, esse in mortali, modo mox explicando §. *seq. n. 2.*

Cavendum tamen semper est, ne quoad Phræneticos, sit periculum irreverentiæ, eo enim existente, non erunt vngendi.

§. IV. In gratia existens, seu putans, &c.

1. **C**um hoc Sacramentum sit Vivorum, ut explicuimus, in *Opusc. meth. comm. c. 1. §. 1. in Etio lib. 1. de Sacram. in gen. sup. c. 3. §. 2. n. 4.* & videri potest Coninch. *disp. 19. de Ext. Vnct. à num. 19.* requirit statum gratiæ in suscipiente. Quod si quis bona fide putans, se esse in eo statu, tamen re vera sit in mortali, hoc peculiare habet hoc Sacramentum, ut in omnium sententia cum attritione illud mortale remittit; nam propterea dicitur, auferre reliquias peccatorum, id quod pluribus explicat Theologi.

2. Huc ergo pertinent peccatores, de quibus notat, Primo, Coninch. *d. 19. de Sacram. dub. 6. num. 19.* citans Suar. *d. 42. de Extrem. Vnct. sect. 1. n. 10.* si post peccatum commissum, v. g. post duellum, tempus superfuit, quo vulneratus penitere potuit, præsumendum esse, saltem per attritionem penituisse, nisi contrarium clarè constat, quod certè clarè constare, difficile est. Quare, si sit à sensibus abalienatus, unde non possit, nec conteri nec, Sacramentalem Absolutionem cum attritione suscipere, erit regulariter per Extremam-Vnctionem rescindendus, quia regulariter præsumitur attritus & non potest de statu actuali peccati constare. Vide omnino, quæ dixi in *Opusc. meth. comm. c. 5. §. 9.*

3. Notat Secundo Sà, *Verb. Extrem. Vnct. n. 1.* suscipientem hoc Sacramentum, non debere esse excommunicatum, nam propterea, si sit, vel si timeatur esse ejusmodi, erit prius, sive absolute, sive sub conditione, si intiger, absolvendus; pro eo enim articulo quilibet Sacerdos hanc absolvendi potestatem habet, eo modo, & cum iis oneribus, quæ supra de *Sacram. Penit. tract. de cas. refer. c. 12. §. 4.* pluribus explicuimus.

4. Dices. Si suscepturus hoc Sacramentum debet existere in gratia, ut dictum est, n. 1. quo modo ad ministrandum illud infirmo alienato à sensibus, de quo solum nunc est locutio, satis est mihi ministranti, si illum attritum, dumtaxat esse præsumam?

5. Respondeo, hunc nodum solvit Suarez, 3. *p. tom. 4. d. 42. de Extrem. Vnct. sect. 1. n. 10.* & ego indicavi, dum eodem num. 1. dixi, (vel bona fide putans se esse in gratia. Cum enim dictus Suarez sibi sic objecisset, *Fidelis non potest licitè accipere hoc Sacramentum cum sola attritione cognita: ergo, nec Minister potest licitè dare;* Cum inquam, sic objecisset, ita respondet, *Vique potest, quia si conferat, Sacramentum non carebit effectu suo. Diximus enim supra, Sacramentum hoc facere de attrito contritum, quoties suscipiens non peccat de novo in eius susceptione. Sed ille recipiens de quo loquimur, non peccat de novo, nam ratione talis status in quo est à sensibus destitutus, est incapax novi peccati, & alius supponitur attritus, quo pacto absulio obicem gratia, ergo sit contritus virtute huius Sacramenti, recipitque gratiam, & consequenter Minister illi hoc Sacramentum conferre digne poterit.* Hæc Suarez.

§. V. Infirmus.

1. **E**iusmodi sunt omnes ii, qui & vulnere quibusdam aliis accedat, qui volunt, ut præter vulnere mortali (ergo etiam, qui ex veneno quocunque) quædam tunc qui ex humorum inordinatione, qui ex natura duntaxat, ut etiam mulieres, quæ ex prægnatione, vel partu; Omnes, inquam, hi, si in mortis probabili periculo esse, iuxta prudentis, & quidem benignum iudicium dicantur, possunt Extremam-Vnctionem suscipere, si in lecto non iaceant.

2. At vero Qui mortis supplicio sunt affecti, & periculosam navigationem aggressuri, qui ad præterquamvis atrox præparantur, nec licitè, nec vane extremam Vnctionem suscipient, quia ut sic non sanati firmi.

Immo Suarez, *dicta d. 42. sect. 2. n. 4.* sustinet, non esse illicitam, sed invalidam esse collationem huius Sacramenti factam Infirmo, qui prudenti iudicio non præparatur, quod certè probabile est: quia hoc Sacramentum institutum est pro fine vitæ. Sed est etiam probabiliter validam, & licitam, ut sustinet Coninch. 1. *supra n. 1.* quia Tridentinum *sess. 14. cap. 3.* dicit, hoc Sacramentum conferendum esse Infirmis, præsertim periculo duntaxat. Notandum enim, est illud (*præsertim*) quod indicat posse, quoad valorem etiam aliis Infirmis.

3. Quid si sit dubium, an Infirmus sit in periculo? Respondeo, etiam in prædicta sententia Sacramentum nititur, (ait Capeavilla) de ministro, *Vnct. d. 2. n. 1.* huic Extrema Vnctio. Sed expectetur (inquit Calpalau) de *Ext. Vnct. d. 2. n. 6. numero 1.* duntaxat de periculo. Vtraque sententia est probabilis, & prior magis est animæ favens, adeoque liberam esse piendam.

4. Et quidem advertet, etiam in prædicta sententia, (quam certè esse in praxi sequendam, & non tam Coninch, ipse vsus Fidelium communis ostendit) periculum esse expectandum, non vero vitæ desperationem. Nam concors est Theologorum vox, Extremam Vnctionem esse conferendam, quando sensus, & ratio recipientis vigent, ut nimirum reverenter, & cum mature dispositione recipiatur. In quo tamen rigore loquitur Catechismus, *p. 2. de Vnct. c. 6. n. 9.* *Gravissimum, ut qui peccat, qui illud tempus egroti operandi, ad præparandum, cum iam omni salutis spe amissa, vitæ & salutis re incipiat.*

5. Eiusmodi dictum lenit Quintanaduen, de *Extrem. Vnct. sing. 8. n. 3.* dicens ad mortalem culpam incedendam, requirit, ut tanta dilatio, dedita opera, & cetera urgentia fiat.

6. Adhuc mitius Suarez *l. c. d. 42. sect. 1. n. 7.* Mitius (ait) curare debent, ut hoc Sacramentum deus habundum sum sui comparet. An vero hoc ita sit necesse, ut ut cadat sub præceptum, Authores nihil dicant, nisi facile hanc obligationem imponam, saltem sub gravi. Hactenus Suarez, lege tamen exceptionem mox adhibendam.

7. Hæc quoad Ministros: Sed quid de ipso infirmo obligaturne sub mortali ad hoc Sacramentum suscipiendum?

Respondeo, communem esse opinionem solum obligari sub veniali, quia hoc non est Sacramentum necessarium: Excipe, Primo, quando ex contemptu contritum, cum gravi scandalo, quod certè non adest, solum in quo quod infirmus requisitus velit differre ad tempus, & modo, sed adesse, inquit Coninch. *d. 19. dub. 10. n. 1.* & Layman. *tract. 8. de Ext. Vnct. cap. 7. n. 1.* quando requisitus ex nulla causa nollit, unde altantes ad præceptum conciperent illum esse hereticum, vel ob hominiam auctoritatem, ad vilipendendum hoc Sacramentum morari possent. Denique Hurt. de *Ext. Vnct. disp. 1. n. 1.* notandum esse, quod sequatur ejusmodi grave scandalum, & cetera mera omissione.

8. Excipe Secundo, quando aliud Sacramentum infirmus non suscepit, nec contritionem elicit, nam tunc videtur ex obligatione Charitatis ad se ipsum, teneri ad suscipiendam Extremam-Vnctionem, ut si sit forte in peccato sibi non cognito, gratiam cum attritione acquirat, iustitque decedat.

9. Atque id, quod in hac secunda exceptione dictum est, debere etiam servari à Ministris, & Assistentibus circa infirmum, operæ pretium est, advertere.

10. Denique Prælati, & Parochi, sub quam obligatione tenentur ad hoc Sacramentum suis ovibus administrandum, dicam cap. quarto, num. quinto.

§. VI. Quando reiterari potest Extrema Vnctio.

1. Quamvis Extrema Vnctio Characterem non imprimat, ut supponit Tridentinum sess. 7. cap. 9. de Sacram. gen. ex Eugenii Quarti definitione, nihilominus, eodem periculo mortis perseverante, iterari, nec licitè, nec validè potest, quia semel habita, sufficit pro eodem periculo, ut ex usu Ecclesiæ constat antiquissimo. At si novum superveniat periculum, licet infirmitas non cessaverit, validè poterit, & licitè, quia tunc censetur alia nova infirmitas, atque adeo novo remedio, novoque indigens auxilio.

2. Hæc sunt certa, & omnibus obvia. Verum gravis difficultas apud Doctores agitur, quomodo modo hoc novum periculum cognosci possit? Quod tamen ex sequentibus eorumdem Doctorum explicationibus habebis, spero, manifestè.

3. Hurtadus de Extr. Vnct. diff. 10. sine, sic loquitur: *Si vero novum adstet periculum, non requiritur, maius temporis intervallum, quam quod requiritur, ut infirmus dicatur prius periculum evasisse, seu fuisse extra illud.*

4. Bonacina d. 8. de Extr. Vnct. p. 6. n. 4. sic, *Si status, inquit, infirmitatis mutetur, potest iterari Extrema Vnctio. Itaque, si existens in periculo mortis infirmus percipit Extremam-Vnctionem, deinde per aliquos dies evasit mortis periculum; ut si, per mensem, convalescit à periculo mortis, potest iterum recipere hoc Sacramentum, si iterum incidat in grave ejusdem mortis periculum.*

5. Suarez tom. 4. in 3. p. d. 40. sect. 4. num. 7. cum dixisset, *stivolum esse, ad iterandam Extremam-Vnctionem, vnius anni interruptione postulare, vel vnius mensis; sic addit, Ideo hæc regula non est admodum certa, ideoque prudenti arbitrio hoc relinquendum est, ut nimirum, considerata diuturnitate aggritudinis, & status ejus, & interruptionis eorum inter se, practica, & communi estimatione, illa censeantur diversa pericula, & status ita diverfi, ut perinde se habeant, ac si essent morbi omnino distincti.*

6. Coninch. d. 19. de Extr. Vnct. d. 8. n. 26. ita docent, *Intervallum inter periculum transactum & periculum novum in eadem infirmitate, debet esse notabile, idest tantum, ut utrumque periculum, non solum secundum apparentiam, & effectus, sed in re ipsa possit dici distinctum, ita ut ager, medio tempore, prudenti iudicio, possit dici fuisse, extra periculum mortis, quoad illum morbum attinet.*

7. Denique Rituale Romanum his verbis breviter, & disertè propositam rem, sic expedit. *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturnitas, ut cum infirmus convalescit, iterum in periculum mortis incidit.*

infirmum, qualis est Prælati pro suis ovibus, ut item est Parochus pro suis, vel alius Sacerdos ex alterutrius commissione tacita, vel expressa. Quare in necessitate quilibet Sacerdos nulla Censura ligatus licitè conferat, quia potest præsumere licentiam Parochi, vel Prælati; cum in his actionibus, quæ non ut validè, sed ut licitè fiant, dependent à Superiore, non requiratur, nisi probabilis ejusdem consensus: ut ait Castropalaus, de Extr. Vnct. p. 7. num. 4. sic disponente.

2. Si sine vlla licentia Sacerdos alterum vngeret, saltem sapè id faciendo, videtur res gravis, atque adeo culpa mortalis; vsurpat enim iurisdictionem alterius. Non ita si semel; aut iterum; sic enim leve quid est, ut in simili alibi memini. In opus. de commun. c. 5. §. 4. n. 8. me declarasse.

3. An Sacerdos excommunicatus licitè ex necessitate inungat? colligi ex ibidem dictis potest.

§. II. Sub qua obligatione.

1. Parochus, & Prælati tenentur ex iustitia, Lege Laym. lib. 5. tract. 2. c. 7. num. 3. Dianam p. 3. tract. 4. resol. 170. Suar. tom. 4. in 3. p. d. 44. sect. 3. ex obligatione sui officii sub mortali (alii enim Sacerdotes, solum ex Charitate) hoc Sacramentum conferre suis ovibus, sive expressè, sive tacitè petentibus: quam tacitam petitionem ego interpretor adesse, quoties infirmus graviter decumbit, nec Sacerdotem excludit, immò si excludat, debet à Parocho persuaderi, &c. Licet enim infirmus, modo supradicto, non obligetur, saltem regulariter, sub mortali Extremam-Vnctionem suscipere, qui potest suo iuri cedere, non tamen ita Parochus, qui ut Pastor debet in illo gravi articulo suis ovibus de spiritualibus remediis providere.

2. Pro tempore pestis videantur Castrop. l. c. p. 8. n. 5. & multi quos citat Leander de Extr. Vnct. d. 1. q. 8. & 9. Adde Suar. tom. 4. d. 44. sect. 3. num. 20. Nobis in præsentia satis sit duo notare. Primum, Docent non pauci, ut Dian. Villalob. Amicus. Franc. De Lugo Suar. aliique cum Medul. Theolog. de Extr. Vnct. cap. 1. n. 1. si peste infecti, sint confessi, vnde censentur esse in gratia, posse Extremam-Vnctionem absolutè omitti.

3. Secundò, Docent Tannerus, allatus à Medulla Theol. l. c. Suar. de Extr. Vnct. d. 44. sect. 3. num. 20. aliique, non teneri Parochum, quando, adhibitis remediis adhuc subest periculum suæ vitæ, hoc Sacramentum portigere, sed addit Suarez loc. cit. Parochum obligari, adhibere convenientia remedia, quibus possit sine mortali periculo, Extremam-Vnctionem ministrare. Lege ipsum, qui hæc remedia enumerat.

§. III. Religiosi, an sint huiusmodi Sacramenti Ministri.

1. Contra Religiosos conferentes hoc Sacramentum fulminatur ipso facto excommunicatio Pontifici reservata in Clementina, prima de Privilegiis. Intelligi autem, quando sine licentia tacita vel expressa Parochi, vel sine Pontificis privilegio id faciant. Quibus tamen ipsi ex privilegio conferre Extremam-Vnctionem possunt, habes late apud Quintanadu. l. moxitanam, ex quo duo seligo dumtaxat.

2. Primum. Si Novitius Sacerdos conferat alicui Extremam-Vnctionem sine licentia Parochi, peccat quidem modo dicto §. 1. n. 3. at non afficitur hac excommunicatione. Ita Suarez tom. 5. in 3. p. d. 22. de Cen. sect. 4. num. 3. (quidquid dicat Navarrus in man. cap. 22. num. 102. Sylu. P. excomm. 7. num. 32. apud Suar. citatum,) nam hæc excommunicatio est contra Religiosos, Novitii autem, in odiosis, Religiosorum nomine, non veniunt.

3. Secundò. In dicta Clementina non est sermo de Religioso ministrante hoc Sacramentum, alteri Religioso, qui est exemptus à iurisdictione Parochi.

CAPUT III.

De Ministro huius Sacramenti.

§. I. Minister est Sacerdos.

1. Pro valore, est quilibet simplex Sacerdos, licet excommunicatus, vel degradatus. Pro licito autem vlt, debet esse Sacerdos non excommunicatus, nec alia inmodatus Censura, & iurisdictionem habens in Pars III.